

27 april 2009

Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Skrivelse rörande genomförande av hälsokontrollen i Sverige

Sveriges Jordägareförbund ("Förbundet") vill med denna skrivelse kortfattat framföra sina synpunkter rörande de frågor som Sverige själv kan påverka inom ramen för den nationella implementeringen av den s.k. hälsokontrollen.

1. Direktstöd och systemet med samlat gårdsstöd

A. Frikoppling av stöd

I. Handjursbidrag

Till grund för nötköttsproduktion ligger långsiktiga investeringar i fasta anläggningar. Vid en snabb avveckling riskerar denna verksamhet att (oförskyllt) lida ekonomisk skada. Förbundet anser

- (i) att frikoppling bör ske så sent som möjligt, dvs. 2012,
- (ii) att frikopplat stödbelopp ska bli tilläggsbelopp-gårdsmodell, samt
- (iii) att referensår ska vara den sista tiden innan frikopplingstidpunkten.

II. Stöd till proteingrödor:

Förbundet accepterar

- (i) en snabb frikoppling, dvs. 2010, samt
- (ii) att frikopplat stödbelopp blir grundbelopp-regionmodell.

III. Stöd till stärkelsepotatis:

Förbundet anser att det resonemang som anføres ovan avseende nötköttsproduktionen gäller även för fabrikspotatisproduktionen, också denna baseras på långsiktiga produktionsspecifika investeringar. Förbundet anser därför även här

- (i) att frikoppling bör ske så sent som möjligt, dvs. 2012,
- (ii) att frikopplat stödbelopp ska vara tilläggsbelopp-gårdsmodell, samt
- (iii) att referensår ska vara den sista tiden innan frikopplingstidpunkten.

B. Beslut om regionalisering/utjämning av stödrättsvärden

I. Bör det fattas beslut om utjämning under 2009?

En övergripande målsättning inom EU synes vara att minska jordbrukets andel av EU:s totala budget. Det framstår som högst sannolikt att kommande reformförslagen inför nästa budgetperiod inom EU, 2013-2020, kan medföra mycket negativa konsekvenser för jordbruksnäringen. Sådana förslag skulle t.ex. kunna vara att man skapar något slags tak för hur höga utbetalningarna får lov att vara samt att de medel som man på detta sätt skulle "skära bort" kan komma att helt lyftas ur sektorn och överförs till andra politikområden inom EU än jordbrukssektorn. Mot bakgrund av detta anser Förbundet att Sverige, i förebyggande syfte, bör inleda en stegvis utjämning inom ramen för dagens gårdsstöd. På så vis skulle en del av de medel som annars skulle kunna gå förlorade för Sverige och dess jordbruksnäring kunna stanna i "systemet". Det är dock av stor vikt att denna fråga hanteras så att konkurrensneutralitet inom EU uppnås.

II. Hur omfattande ska en eventuell utjämning vara och hur ska den genomföras?

Om regeringen vill inleda en nationell utjämning, förespråkar Förbundet en gradvis utjämning av grundbeloppen för åkermark mellan landets fem regioner. Förbundet anser inte att det vore rätt att nu inleda eller genomföra en nationell utjämning mellan åker- och betesmark, eller av tilläggsbeloppen.

C. Utnyttjande av det nationella kuvertet (särskilt stöd)

I. Fortsatt tillämpning av dagens åtgärder:

Endast kvalitetscertifiering på europeisk nivå

II. Nya åtgärder:

- (i) Åtgärder i jordbruksverksamhet som syftar till applikationer på gårdsnivå för att motverka klimatförändringar och förbättra djurhälsa
- (ii) Grundfinansiering av gemensam europeisk försäkringslösning för naturkatastrofer, med bibehållen konkurrensneutralitet, dvs. samordning inom EU. (Försäkringsfrågor är därutöver ingen branschfråga utan en företagarfråga.)

III. Finansiering:

Förbundet anser att åtgärder inom det nationella kuvertet bör finansieras i första hand med modulerade medel. Om dessa medel räcker och blir över, ska överskottet slussas vidare till LBP för att där främst nyttjas för liknande ändamål (dvs. motverka klimatförändringar resp. förbättra djurhälsa). Om modulerade medel inte skulle räcka till, bör "outnyttjade medel" användas i den utsträckning det blir nödvändigt. (Se även E.)

D. Lägsta gräns för betalning av direktstöd

Förbundet anser att det bör införas en lägsta gräns för utbetalning av gårdsstöd samt att på så sätt frigjorda medel bör förbli inom gårdsstödet som ökning av grundbelopp för övriga.

I. Arealgräns föredras

II. I första hand bör gränsen sättas till 4 hektar, i andra hand förespråkar Förbundet den (högsta) nivå som samtidigt skapar minst administrationskostnader i relation till stödet.

III. Ja, Sverige bör utnyttja möjlighet att utesluta från stöd sådana företag som inte är inriktade på jordbruk.

E. Användning av ”outnyttjade medel”

Förbundet anser att outnyttjade medel bör överföras till LBP, dock ska outnyttjade medel kunna ianspråkta i den mån inte annan finansiering räcker till för åtgärder inom det nationella kuvertet. (Se även C.III.)

F. Tvärvillkor

Förbundet anser att tvärvillkoren bör förändras i syfte att förenkla och minska ned dem snarare än att öka antalet regler – ett utökat regelverk skulle strida mot regeringens mål om regelförenkling. En utökning av tvärvillkoren riskerar även att leda till fler målkonflikter än de som redan finns. Om regeringen trots detta finner att tvärvillkoren behöver utökas, bör det av konkurrensneutralitetsskäl ske tidigast 2012 eller, om tidigare, i samma takt som andra medlemsstater.

2. Landsbygdsstrategin och landsbygdsprogrammet

A. Revidering av nationella strategin för landsbygdsutveckling

Förbundet delar den nationella landsbygdsstrategins övergripande inriktning och ståndpunkter. Samtidigt är det av avgörande betydelse att lantbrukets viktigaste uppgift – produktionen – får en hög prioritet. Det krävs också en balans mellan produktion och miljö. Detta fordrar samordning och styrning i syfte att säkerställa att inte produktionen och dess mål tar orimlig skada av att underordnas andra, för produktionen mer eller mindre inskränkande, mål. Sådana andra mål är t.ex. Natura 2000-områden, ev. restriktioner med anledning av vattendirektivet, formella naturvårdsavsättning inom Levande skogar (såsom naturreservat och biotopskydd) samt vattenskyddsområden. Helhetssyn är av största vikt!

B. Revidering av landsbygdsprogrammet

Mot bakgrund av resonemanget ovan anser Förbundet att det är viktigt att de delar av LBP som fokuserar på gårds- och företagsnivå tillförs tillräckligt stor del av de samlade LBP-medlen, dock med beaktande och minimering av risken för snedvridning av konkurrensen.

Förbundet instämmer i de förslag till förändringar avseende LBP som regeringen hittills har framfört, och avser framöver att fortsätta att följa reformeringsarbetet med LBP, på nationell och europeisk nivå.

Med vänlig hälsning

Henrik Treschow, ordförande
ordforande@jordagarna.se

Niels Treschow, ordförande Förbundets
jordbrukskommitté, jordbruk@jordagarna.se